Hac yolculukları başladı

Rawalpindi'den Günnur Hanım: "Hacın farzları ve vacipleri nelerdir? İhram nedir? İhram ile niyet arasında bir fark var mıdır? İhram yasakları nelerdir?"

Mukaddes hac yolculukları bu günlerde başladı. Hac yolculuğuna çıkan hacı adaylarımıza hayırlı yolculuklar diliyoruz. İbadetlerinin dergâh-ı İlâhide makbul olmasını niyaz ederken, onların da dualarına muntazırız.
Haccın farzı üçtür: 1- İhram, 2- Arafat'ta vakfe yapmak, 3- Kâbe'yi tavaf etmek.

Haccın vacipleri ise şunlardır: 1- Müzdelife'de vakfe yapmak. 2- Şeytan taşlamak. 3- Saçı tamamen kestirmek ya da kısaltmak. 4- Safa ile Merve arasında sa'y etmek. 5- Veda tavafı yapmak.

İhram, sözlükte, kendini mahrum etmek, haram kılmak, hürmet edilen zamana ve mekâna girmek, saygı duymak manalarına gelir. Terim olarak ise ihram, hac veya umre yapmaya niyet eden kişinin, normal zamanlarda mubah olan fiil ve davranışları hac ve umre süresince kendi nefsine haram kılması demektir. Hacda ihram, namazda başlama tekbiri mesabesindedir. Bilindiği gibi, namazda başlama tekbiri farzdır.

Niyet ve telbiye, ihramın rükünleridir. Bir kimse niyet etmeden ve telbiye getirmeden yalnız beyaz giysi giymekle ihrama girmiş olmaz.

Niyet, ihram giyilirken hac veya umre yapmaya karar vermekten ibarettir. Niyeti dil ile teyid etmek müstehaptır.

Telbiye ise, namazdaki başlama tekbirine denk olarak söylenilen şu sözlerdir: "Lebbeyk Allahümme Lebbeyk. Lebbeyke lâ şerike leke Lebbeyk. İnne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mülke. Lâ şerike lek." (Mânâsı: Allah'ım! Dâvetine sözümle ve özümle koşup geldim! Emrin başımın tâcı! Emret Allah'ım! Senin emrine başımı ve gönlümü koydum! Dâvetine tekrar tekrar icabet ettim! Senin benzerin, şerikin ve ortağın yoktur! Allah'ım, bütün varlığımla sana yöneldim! Muhakkak ki hamd de, nimet de, mülk de yalnız Sana mahsustur! Senin ortağın ve şerikin yoktur!)

Mîkat sınırında hac veya umreye niyet esnasında erkekler yün, keten veya pamuktan beyaz renkli giysi (ihramlık) giyerler. Bu giysi, birisi belden aşağıya sarılan izar,

diğeri omuzlardan itibaren vücudun üst kısmını örten ridâdan ibarettir ki, hac ibadetinin başladığının alâmetidir. Kadınlar normal giysileriyle hac yaparlar. Ancak kadınların elbiselerinin de, erkeklerinki gibi beyaz olması daha efdaldir.

İbn-i Ömer (ra) bildirmiştir: Bir kimse Resûlullah'a (asm) sordu:

"İhrama giren kişi giyecek cinsinden ne giyer?"

Resul-i Ekrem Efendimiz (asm):

"Gömlekleri, başlıkları, şalvarları (pantolonları veya dikişli uzun donları), bornozları, ayağı kapatan ayakkabıları giymeyiniz. Ancak nalın bulamayan kişi, ayakkabıların üst kısımlarını kesmek şartıyla ayakkabı giyebilir." buyurdu.1

Ya'la ibn-i Ümeyye (ra) bildirmiştir: Peygamber Efendimiz (asm) Ci'râne'de iken huzuruna bir kimse geldi. Ben de Hz. Peygamber'in (asm) yanında idim. O kimsenin üzerinde vücuduna göre biçilip parçalardan dikilmiş bir cübbe vardı. Kendisi de bol koku sürünmüştü. Peygamber Efendimiz'e (asm) dedi ki:

"Ben üzerimde bu elbise bulunduğu ve vücudumda da güzel koku süründüğüm halde umre niyetiyle ihrama girdim."

Peygamber Efendimiz (asm) ona:

"Sen hac ederken ne yapardın?" buyurdu. Adam:

"Kendimden bu elbiseleri çıkarır ve vücudumdaki bu kokuyu da yıkardım." dedi.

Bunun üzerine Hz. Peygamber (asm):

"Haccında yapmakta olduğun aynı şeyleri umrende de yap!"2

İhrama giren kişi için normal zamanlarda haram olmayan giyim-kuşam, cinsel hayat ve avlanmayla ilgili haramlar söz konusudur. Bu yasakların çiğnenmesi, yasağın çeşidine göre değişen şekillerde kefaret gerektirir.

İhramlı bir erkek diğer zamanlarda giyilmesi olağan olan dikişli ve örgülü biçimde gömlek, pardesu, palto, pantolon, başa örtü... vs. gibi elbiseleri bir gün süresince giyerse, bu giyime ceza olarak bir koyun veya keçi kurban etmesi kendisine vacip olur. Eğer bir günden az bir zaman içinde giyerse, bir fitre miktarı sadaka vermesi gerekir.

Dipnotlar:

1- Müslim, Hac, 1.

2- Müslim, Hac, 7.